

Kerstin Ekman

Zwart water

Vertaald uit het Zweeds door
Marijet de Baar

DE GEUS

Oorspronkelijke titel *Händelser vid vatten*, verschenen bij
Albert Bonniers Förlag
Oorspronkelijke tekst © Kerstin Ekman 1993
First Published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm. Published by
arrangement with Bonnier Group Agency, Stockholm, Sweden
Eerste Nederlandse editie © Mariyet de Baar en Bert Bakker 1994
Deze herziene uitgave © De Geus BV, Breda 2011
Omslagontwerp Mijke Wondergem
Omslagillustratie © Mark Owen/Arcangel/Images/Hollandse Hoogte
ISBN 978 90 445 1518 3
NUR 331

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van De Geus BV,
Postbus 1878, 4801 BW Breda, Nederland. Telefoon: 076 522 8151.
Internet: www.degeus.nl.

Wilt u het gratis magazine *Geuzennieuws* met informatie over onze
nieuwe uitgaven ontvangen, ga dan naar www.degeus.nl en meld u aan.

Een geluid. Ze werd er wakker van. Het was vier uur in de ochtend. Vier nul twee in de rode staafjes van de wekkerradio. De kamer was grauw verlicht. Over de ruiten liep een streeppatroon van regendruppels en buiten dampte het vocht uit het hoge gras.

Het maakte haar niet bang. Wel waakzaam. Nu hoorde ze wat het was: de motor van een auto, die zachtjes draaide. Niemand kon zo vroeg iets bij haar te doen hebben. Sddie, die op de schapevacht voor het bed lag, sliep nog. Ze was dertien jaar en nogal doof.

Er sloeg een autoportier dicht. Nog een. Minstens twee personen dus. En dan die stilte. Geen stemmen.

Ze sliep met een hagelgeweer naast zich. Het bed stond een eindje van de muur en in de tussenruimte lag het geweer. Een fraai klein wapen, Spaans. Een Sabela. De patronen lagen achter de klokradio. Het kostte haar tweeëntwintig seconden om het geweer te ontgrendelen en de patronen erin te stoppen. Ze had geoefend en de tijd opgenomen. Maar ze had het nooit werkelijk hoeven te laden.

De deur was op slot. Ze was nooit één keer vergeten de buitendeur op slot te doen. Achttien jaar lang niet.

Nu lag ze daar met haar hand op de mooi gesneden kolf van de Sabela en voelde het matvette oppervlak. Ze was stijf en ze had het een beetje koud.

Ze wilde niet naar de keuken gaan om te kijken, want dan zou ze zelf door het raam gezien kunnen worden. Daarom liep ze naar boven en ging bij de deurpost staan luisteren. Sddie kwam achter haar aan, maar op de mat bij de salontafel ging ze liggen en begon weer te snurken. Er waren geen stemmen te horen.

Ten slotte ging ze toch maar naar de keuken, zonder geweer. Zo gaat het meestal. Je denkt dat het wel goed zal gaan.

De regen stroomde nu geluidloos over de ruiten. Achter het

vlies van glas en water stond Mia voor de auto. Haar lichaam was samengevoegd met dat van een ander.

Ze waren kletsnat. Haar jack was op de schouders en de rug doorweekt. Haar haar lag in slierten tegen haar hoofd geplakt en leek donkerder dan het was. Hij had echt donker haar, bruinzwart en sluiik. Er zat loof in, dwergberktwijggies en varenbladeren. Mia moest ze erin gestoken hebben. Ze had met hem gespeeld. Ze waren zo hecht verenigd dat het leek of hij daarbuiten in de regen in haar binnengedrongen was. Maar dat was niet zo. Ze zag iets wat net zo oeroud was. Alsof een wond zich opende in de tijd. En zich weer sloot, weg was. Toen de gezichten zich van elkaar losmaakten, herkende ze hem.

Ze zocht steun bij het aanrecht. Ze stond daar in haar oude nachtjapon zonder eraan te denken dat ze haar konden zien. Haar hart bewoog als een dier in haar borstkas. Even later voelde ze een golf van misselijkheid die haar dwong te slikken. Haar mond was vol speeksel gelopen.

Hetzelfde gezicht. Vaster en grover na achttien jaar. Maar hij was het. De regen stroomde als op een venster in de tijd en hij was daar, in levenden lijve.

Ze deed een stap terug, weg van het raam om te voorkomen dat ze haar zagen. Toen Mia de sleutel in het slot stak, lag ze al in bed. Ze hoorde Sddie naar de hal sjokken en haar gedempte blijdschap: haar staart die tegen de jassen in de hal sloeg zodat de kleeuhangers rinkelden. Mia liep naar de keuken en de motor startte. Ze stond waarschijnlijk naar hem te zwaaien. Daarna liep ze de trap op met Sddie op de hiel. Ze nam niet de moeite zich te gaan wassen. Het was niet moeilijk te begrijpen waarom niet.

Annie had koude voeten gekregen en de kou trok omhoog. Maar ze durfde niet naar de keuken te gaan om het houtfornuis aan te steken of zelfs maar op zoek te gaan naar een warme ochtendjas. Ze wilde niet dat Mia zou horen dat ze wakker was.

Ze hadden met elkaar geneukt. Misschien wel buiten, in de re-

gen. Hij was die jongen, maar dan veel ouder. Met de uitbottende bladknoppen in zijn natte haar leek hij ook op iets anders. Op iets wat ze gezien had. Een beeld misschien. Ze zag een mes, al wilde ze het niet zien. Ze zag het mes in de sterke jonge lichamen.

Nu lag Mia daarboven in zijn geur en ze wilde zich niet eens wassen. Ze wilde hem vasthouden.

Wat zou ze zeggen als Mia beneden kwam?

Je bent drieëntwintig. Er moet vijftien jaar verschil tussen jullie zijn. Laat hem lopen. Hij is gevaarlijk.

Het was achttien jaar geleden dat ze dat gezicht had gezien. Toen was het jong en de opwinding die eruit sprak, was van andere aard geweest. Maar het was hetzelfde gezicht.

Boven haar hoofd kraakte het bed. Mia kon of wilde niet slapen. Zijn aanwezigheid klopte in haar. In haar dijen, haar buik en haar vagina en in haar stukgekuste lippen. En Annie lag versteend van kou in haar bed, stijf uitgestrekt.

Ze stak haar hand uit naar de telefoon. Het was nog geen half vijf. Ze wilde zijn stem horen, ook al kon ze misschien niet lang praten. Het zou boven te horen kunnen zijn.

Hij zou nu wel in zichzelf gesloten zijn, als een envelop in slaap geplakt. Maar hij nam na de eerste keer al op, en ze bedacht hoe hij eraan gewend was om gewekt te worden en dat ze hem deze zaterdagmorgen had moeten laten slapen.

‘Ik ben het maar. Sorry. Ik maak je natuurlijk wakker.’

‘Dat geeft niet. Ben je ziek?’

Zijn stem was onhelder.

‘Nee, nee, dat niet.’

‘Wat is er dan?’

Wat moest ze zeggen? Hij wachtte.

‘Ik heb hem gezien. Je weet wel. Die ik die nacht heb gezien.’

Hij zei niets. Maar hij moest weten wie ze bedoelde, want hij vroeg het niet nog eens.

‘Dat is toch onmogelijk’, zei hij ten slotte.

‘Maar toch heb ik hem gezien.’

‘Je kunt hem niet herkennen.’

‘Dat heb ik wel degelijk gedaan.’

Ze hoorde hem zwaar door zijn mond ademen.

‘Ik weet niet wie het is’, zei ze. ‘Maar daar kom ik snel genoeg achter. Ik kan nu niet meer praten. Ik bel je nog wel.’

Hij wilde niet ophangen. Ze begreep dat hij haar gerust wilde stellen, haar misschien wilde overtuigen dat ze het verkeerd had gezien. Maar ze maakte een einde aan het gesprek. Toen ze ophing, hoorde ze nog zijn ademhaling.

Zijn stem was nog bij haar. Alsof hij met zijn lippen tegen haar oor had gepraat. De warmte erin. Het vocht in de krullen op zijn borst. Een dal met nachtelijke damp, vogels in het gebladerte.

Nu hoefde ze alleen maar af te wachten.

Mia sliep niet zo lang. Annie zat thee te drinken toen ze beneden kwam. Haar lippen waren stukgebeten en ze zag er afwezig uit. Ze zou zich moeten generen omdat ze niet had gebeld om te zeggen dat ze zou komen.

Maar waarschijnlijk was ze niet van plan geweest om langs te komen. Ze was met de auto van die man gekomen. Je kon zien dat ze de hele tijd aan hem dacht. Hij zou op deze kille ochtend niet verdwijnen zoals de regenbuien boven de bergen. Ze moesten over hem praten.

‘Wat een boel bloemen’, zei ze ten slotte. Ze realiseerde zich zeker niet dat het de laatste schooldag was geweest.

‘Het kwam er niet van om te bellen. We zijn gewoon hierheen gereden.’

We, zei ze, volkomen vanzelfsprekend.

‘We zouden in Nirsbuan overnachten.’

‘En daar zagen jullie van af?’

‘Het was zo koud. Er is daar alleen dat kleine houtfornuis en

er is te weinig hout. Maar we hebben de korhoenders gezien. Ze speelden in het moeras.’

‘Nog steeds?’

‘Daarboven ligt sneeuw. Op sommige plaatsen tenminste.’

Ze was tegenover Annie gaan zitten en hield de warme theemok tussen haar handen. Haar haar was opgedroogd en het krulde weer, met zijn rossige glans. Ze had op zolder een oud trainingspak gevonden. Het was verschoten blauw en op de borst stond COUP DU MONDE.

‘Johan Brandberg heeft me hierheen gereden. Weet je wie dat is?’

‘Nee.’

‘Nee, dat is logisch. Hij heeft immers jarenlang niet thuis gewoond.’

‘Achtien jaar.’

Ze keek op.

‘Dan weet je wie hij is?’

‘Ik heb hem gezien.’

Mia kon niet weten wat haar moeder die keer had gezien. Ze had diep weggedoken in het gras gezeten, met haar gezicht zo hard tegen de grond gedrukt dat naderhand op haar zachte huid een afdruk van grassprietten en mos had gestaan.

De telefoon ging. Annie nam op en hoorde dat het vanuit een telefoonsel kwam. De stem die naar Mia vroeg was licht. Veel te licht voor zijn leeftijd. Had hij haar gezien, was hij omlaaggegliden in de tijd?

Na het gesprek ging Mia weg. Annie hoefde haar niet te rijden, zei ze. Hij had vanuit de telefoonsel bij de winkel gebeld en daar stond hij met de auto te wachten.

Ze was erbij geweest toen het gebeurde. Annie had geprobeerd het voor haar geheim te houden en ze kon er nauwelijks herinneringen aan hebben. Maar ze had er later natuurlijk uiten-treuren over horen praten. Als ze zei dat ze in Svartvattnet was opgegroeid, riepen de mensen uit: ‘Daar!’

In het begin van de jaren zeventig was Svartvattnet een uitstervend dorp geweest te midden van veel andere. De regen viel op de gezichten rond de Walpurgisnachtvuren. De lucht rook naar dieselolie. Ze vulden koffieblikken met in olie gedrenkt zaagsel en staken dat aan. Eén enkele avond per jaar glommen de wegen een paar uur door deze lantaarns. Verder niets.

Daarna was dit dorp een zwart juweel geworden. Zichtbaar. Vol kracht.

Ja, hier was het. Of beter gezegd: vanaf het dorp gerekend vier kilometer bergopwaarts, bij het water dat Lobberå werd genoemd. Het had andere namen gehad en het zou nieuwe krijgen. Op sommige plaatsen was het een snelstromend riviertje dat zich verderop van steile rotsen stortte en stroomversnellingen vormde. Maar hier openden zich tussen de stromende gedeelten verschillende grote en diepe, kalme waterbekkens. De oevers waren drassig en dichtbegroeid met wilgenstruiken. Daar groeiden alpensla en noordse monnikskap tot hoog boven je hoofd, en je kon je in bevergaten verstappen wanneer je probeerde vooruit te komen. Het water was omringd door ontoegankelijk moerasland, doorkruist door wildpaden. De plaats had geen naam.

Het was daags voor midzomer, bijna achttien jaar geleden. Een hete dag. Ze kwamen met de trein in Östersund aan. Dat wist ze. Maar hoe wist ze dat?

De scherpe beelden in haar herinnering waren onweerlegbaar, al waren het er niet zo veel. Ze stond met de kiesschijf van de taxitelefoon in haar hand. Dat was een feit en ze herinnerde het zich. Maar verder weinig. De hitte. Later op de dag was het asfalt voor de supermarkt zacht.

Ze herinnerde zich niet wat ze aanhadden en ook niet hoe laat het was toen de trein binnenliep. Bij het busstation moesten ze lang wachten. De bus naar Svartvattnet ging om half drie, net als nu. Al die jaren was de dienstregeling niet veranderd.

Het was de vooravond van midzomer en dus een vrijdag. De oude midzomeravond begon pas op zaterdag. Ze had het opgezocht. In haar notitieboeken stond niets over de reis, want die bestonden toen nog niet. De eenzaamheid was nog niet begonnen. Alles was nog hectisch. Het zong in haar hoofd, in heel haar lichaam. Ze zou een nieuw leven beginnen.

En dat had ze gedaan. Toen ze probeerde de kiesschijf van de taxitelefoon te laten draaien, liet die los en stond ze ermee in haar hand. Ze had kunnen denken: dit begint niet goed. Maar dat deed ze niet. Het lied in haar was te sterk.

Ze kreeg op straat een taxi te pakken en ze liepen lange tijd in Östersund rond. 's Middags zaten ze op een parkbank een soort junkfood te eten. De laatste keer, dacht ze waarschijnlijk. Ze kwamen de bus in met alle bekpakking uit de treincoupé en uit de goederenloods. Bij Gravliden begon Mia misselijk te worden. Door de akelige naam herinnerde ze zich dat het daar begonnen was. Er was een oude man ingestapt die naar geit rook. Het werd steeds warmer in de volgepakte bus en de lucht werd samengeperst. Rond de oude man hing een sterke lucht van vuil en geitenstal

die zich in onregelmatige golven verspreidde, misschien op de bewegingen van de bus. Mensen met draagtassen stapten uit en in. Ze hadden boodschappen gedaan in Östersund. Ze bedacht dat ze niet meer op die manier boodschappen zou kunnen doen.

Ze zat klaar met een zakje, want Mia moest voortdurend bijna overgeven. Bij alle haltes stapten ze even uit zodat ze wat frisse lucht kreeg. Maar het was die middag verstikkend warm. Na een uur stapte de oude man uit en toen ging het beter. Mia viel verhit en afgemat op haar schoot in slaap.

‘Nu zal het wel beter gaan’, zei de chauffeur.

‘Hoe ver is het nog?’

‘U moest naar Svartvattnet, hè? Hoort u bij die lui van Stjärnberg?’

‘Nee.’

Dat ging hem niets aan.

‘Bent u dan met vakantie?’

Ze vond het een onnozele vraag. Maar hij kon toch ook niet weten dat ze een ander leven zou gaan leiden. Om van verdere vragen af te zijn beaamde ze dat ze met vakantie was. Mia sliep en kon haar niet corrigeren. Hoe ver het nog was kreeg ze niet te horen. Hij praatte niet meer met haar.

Nu begonnen de bossen en de grote kapvlakten. De bus stopte niet meer zo vaak. In elk dorp werden kratten met melk en andere verse levensmiddelen op het platform voor de winkel neergezet. De dames van de postagentschappen kwamen de deur voor de chauffeur opendoen en hij droeg de postzakken naar binnen. De mensen zaten in hun auto's op brieven en avondbladen te wachten. Velen van hen hadden flink wat bier gedronken en ze schreeuwden tegen de chauffeur en tegen elkaar.

‘Wat zeggen ze?’ fluisterde Mia.

Maar Annie begreep ook niet wat ze zeiden.

Ze reden in een vreemd land. Als een groot, koud meer tussen